

שיחת השבוע

חב"ד | **צניעות**
| **אגדת**
| **חב"ד**
| **מהיכלי אור**

750 סניפים,
בתי חב"ד,
ברחבי הארץ

ספרים חדשים

תרגום יונתן המפורש

מאת הרב בעריש הירשמן

בהוצאת המחבר

ספר בראשית עם תרגום יונתן בן עוזיאל, שאיננו תרגום בלבד אלא גם פירוש לתורה. כאן התרגום גם מתורגם ללשון הקודש, לצד ביאורים ועיונים. 628 עמ'. טל' 02-5806247.

שורש מצוות התפילה

מבואר ע"י הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ)

בהוצאת מרכז שטיינזלץ ומעיינותיך

חיבורו המיוחד של אדמו"ר ה'צמח צדק', העוסק במהותה של מצוות התפילה, עם ביאורו של הרב אבן-ישראל, המתאפיין בבהירות ובעמקות ובשפע משלים ודוגמאות. 392 עמ'. הפצה: אור החיים.

מה עבר עלינו

מאת ד"ר אסף קניאל

בהוצאת ראובן מס

ספר אחד המגולל את ההיסטוריה היהודית מימי התנ"ך ועד ימינו, עם ירידה להיבט חיי היום-יום, חיי המשפחה, פרנסה, שמירת מצוות, יחסים עם הגויים ועוד. 368 עמ'. טל' 02-6277863.

מסביב לעולם ב-54 פרשות

מאת הרב יוסף גרמון

בהוצאת אופיר ביכורים

המחבר, ששימש רב בגואטמלה וביקר בכמאה מדינות ברחבי תבל, מגיש רעיונות לפרשיות השבוע, השזורים בחוויות ובמפגשים שחווה, מתוך חיפוש המכנה המשותף לכולנו. 470 עמ'. טל' 03-5562677.

מהפך ביהדות ארצות הברית

ירידה חדה בהזדהות של יהודי ארה"ב עם התנועות הרפורמיות והקונסרבטיביות, בעוד היהדות האורתודוקסית נתונה בגידול מואץ

בתי חב"ד מפוארים ומושכי קהל. הכוח העולה ביהדות ארה"ב

מזדהים כרפורמים, 25% כקונסרבטיבים, 3% כאורתודוקסים ו-22% ללא השתייכות. ואולם בקרב בני 18-29 התמונה משתנה דרמטית: 29% מזדהים כרפורמים, 8% כקונסרבטיבים, 17% כאורתודוקסים ו-41% ללא השתייכות.

בדוח של ארגון 'עם אחד' מובעת דאגה "מהטרנד הגובר והולך, במיוחד בחוגים הפרוגרסיביים, של התנכרות למדינת ישראל, צידוד חדי-צדדי בנרטיב הפלסטיני ודה-לגיטימציה של ישראל כמדינת אפרטהייד". לעומת זה "היהדות האורתודוקסית היא העוגן היציב והנלהב של תמיכה בישראל בקרב יהדות התפוצות".

תמיכה מוצקה

עוד עולה מהנתונים כי למעלה מ-90% מהיהודים האורתודוקסיים רואים זהות משותפת עם העם בישראל, בעוד בתנועות הליברליות ההזדהות יורדת (כ-75% מהקונסרבטיבים וכ-60% מהרפורמים). מגמה זו בולטת יותר בקרב הצעירים.

מכל הנתונים האלה (ומעוד מחקרים שנעשו במרוצת השנים) עולה שהיהדות האורתודוקסית היא הכוח העולה ביהדות ארה"ב, וכי תמיכתה בישראל מוצקה ונלהבת. אין שום סיבה להיבהל מהפחדות ריקות של ארגונים שתמיכתם בישראל מסויגת, והפועלים בעקביות נגד האינטרסים של העם היושב בציון.

בהחלט ראוי לקרב כל יהודי, תהיה השתייכותו אשר תהיה, אבל אין שום סיבה להכפיף את ערכינו ומדיניותנו לדרישותיהן של תנועות שוקעות. ישראל צריכה להיות מגדלור של אור יהודי מקורי ליהדות העולם, והאמת תנצח.

מ אז הבחירות עוסקת התקשורת הישראלית בזריעת פחד מהממשלה החדשה שעתידה לקום. העובדה שרוב מוחץ בעם ישראל בחר בה ורוצה במדיניות אחרת בנושאי ביטחון, ארץ ישראל, ערכים, מסורת וחלוקת המשאבים - אינה מפריעה למיעוט שהפסיד לצייר את המדיניות הזאת כאסון מתרגש.

למאמצי ההפחדה גויסה גם יהדות ארה"ב. אנחנו שומעים עוד ועוד אזהרות מה'קרע' שעלול להתהוות עימה, מהפסקת התמיכה בישראל ועוד. התקשורת הישראלית בוחרת לצייר את יהדות ארה"ב באור הנראה לה, אבל כדאי לראות את התהליכים המתחוללים ביהדות זו.

הצעירים מתקרבים

במרוצת השנים חלה ירידה חדה בהזדהות של יהודי ארה"ב עם התנועות הרפורמיות והקונסרבטיביות. מכון 'פיו' (Pew), שמרכזו בווישינגטון, פרסם נתונים השוואתיים על התמורות שחלו בין 2001 ל-2021. מספרם של המרכזים הרפורמיים ירד מ-976 ל-812, ירידה של 17%. בתנועה הקונסרבטיבית הירידה דרמטית יותר - מ-865 ל-572, ירידה של 34%.

לעומתן, היהדות האורתודוקסית נתונה בתהליך גידול מואץ. בחב"ד בלבד חל בעשרים השנים האלה גידול של 300% - מ-346 בתי חב"ד ב-2001 ל-1036 בתי חב"ד ב-2021 (מנתונים שנמסרו בכינוס השלוחים האחרון, מספרם של בתי חב"ד בארה"ב עומד עכשיו על 1350).

כשבודקים את ההשתייכות המעשית של יהודי ארה"ב עם התנועות הללו מגלים כי 13% משתייכים לתנועה הרפורמית, 9% לקונסרבטיבית ו-10% ליהדות האורתודוקסית. ועכשיו שימו לב לנתון המפתיע: 38% מיהודי ארה"ב משתתפים בפעילויות של חב"ד, אף שרובם ככולם אינם מזדהים עם זרם רשמי כלשהו. במיוחד בולטת נוכחותם בשכבות הגיל הצעירות.

ואכן, ראוי להפנות את המבט למגמות בשכבות הגיל. בקרב בני 65 ומעלה 44%

זמני השבוע

ירושלים	תל-אביב	חיפה	בארשבע	אילת	ניו-יורק
15:56	16:17	16:05	16:19	16:21	16:13
17:15	17:16	17:14	17:18	17:19	17:15

שבת, ישראל,
קרם והזמנים

לדגיש טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

בסוף נגיע ל'רחובות'

פרשתנו מתארת את ניסיונות ההשתלטות של עבדי אבימלך על בארות המים שחפרו עבדי יצחק: **וַיִּקְרְבוּ רֹעֵי גֵרָר עִם רֹעֵי יִצְחָק לְאמֹר לָנוּ הַמַּיִם. וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר 'עֵשֶׂק', כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ** (בראשית כו, כ). לאחר מכן נגזלה ממנו עוד באר, ויצחק קרא לה 'שטנה'. אך הוא לא אמר נואש אלא חפר באר שלישית, והפעם לא התנכלו לו, והוא קרא לה 'רחובות'.

חפירת הבארות של יצחק ייצגה את עבודתו הרוחנית. יצחק היה קדוש מלידתו, שכן נולד לאב מאמין בקב"ה ועובד אותו. לעומתו, אברהם נולד לתרת, עובד האלילים. דבר זה הקנה ליצחק מעמד רוחני מיוחד, שבזכותו היה מרוקם מן העולם הגשמי.

מים מתחת לבוץ

גישתו של יצחק אבינו לעולם הייתה אף היא

עבדיו של המלך אבימלך. אבל יצחק לא התחשב בשיקולים שכליים, אלא דבק בעבודתו לגלות מים חיים בעולם, ויהי מה, ומתוך מסירות נפש.

להוסיף לחפור

יצחק מסמן את הדרך גם בעבורנו, בעבודתנו לגלות את 'המים החיים' שבכל יהודי. לפעמים יהודי שמנסה להשפיע על הזולת ולקרבו לתורה ולמצוות נתקל בהתנגדויות, ונראה לו שמאמציו היו לריק. הוא שואל את עצמו: לשם מה לנסות שוב ושוב לחפור ולהיכשל? מדוע להתעקש לקרב יהודים שמפנים לו כתף קרה, או גרוע מכך – טוענים "לנו המים"?

עבודתו של יצחק אבינו מעניקה את התשובה לבניו, שכולם התקדשו בקדושתו, כפי שמברכים בברית המילה "אשר קידש ידיד (יצחק) מבטן... וצאצאיו". אין לשקול שיקולי תועלת, אלא לזכור שבכל יהודי טמונה נשמה קדושה, ובה 'מים חיים'. גם אם ביתיים אין ניכרות תוצאות חיוביות, ואף ההפך מזה – יש לדעת שמתוך ה'מיצור' יבוא ה'מרחב' – 'רחובות', והאמת תתגלה.

(תורת מנחם, כרך יב, עמ' 77)

זהה לתנועת החיים שלו – לרומם את העולם ולקרב אותו לקב"ה. אברהם אבינו השפיע את אור הקדושה בעולם, בדומה לפעולת השקיה כמים שהובאו ממקור אחר. תנועת ההתקרבות בין הקדושה לעולם הגשמי הייתה אצלו 'מלמעלה למטה' – הקדושה יורדת לעולם.

לעומתו, יצחק חפר באדמה עצמה וגילה בה בארות. הוא חשף כיצד בתוך הבריאה עצמה טמונה קדושה. זו משמעותה הרוחנית של חפירת בארות – המים קיימים במעבה האדמה, אלא שהם מכוסים בעפר, בבוץ ובאבנים. אך בשעה שמסירים את הדברים המסתירים אותם, מתגלים מים זכים וצלולים. זו תנועה 'מלמעלה למטה'.

לא להתייאש

יצחק אבינו לא התחשב בהתנגדויות, ולא התרשם מה'עפר' וה'אבנים' המסתירים את המים החיים. גם כאשר ה'קליפה' וכוחות הרוע מנסים להשתלט על החיות הרוחנית, ולטעון "לנו המים", יצחק מוסיף לחפור. הבאר הראשונה נלקחת ממנו – והוא חופר את השנייה. כשגם זו נחמסת – הוא חופר את השלישית.

לכאורה, יצחק ניצב לפני אויבים לא קלים:

אמרת השבוע

לפעול בלי חשבונות

האדמו"ר מללוב, רבי משה-מרדכי בידרמן, בעל 'ברכת משה', ביקש מאיש ציבור אחד לפעול בעניין מסוים, והלה טען שהעניין כבר סגור וחתום ושאי-אפשר לעשות כלום בנדון.

אמר לו האדמו"ר: "התורה מספרת על יעקב ש'ידו אִחֲזָה בְעֵקֶב עֵשָׂו'. ולכאורה מה הטעם בניסיונו של יעקב לאחוז בעקב עשיו, בשעה שהוא כבר יצא ראשון?"

"אלא מכאן למדנו שיהודי נדרש לעשות ולפעול בלי תלות בסיכויי ההצלחה. תפקידו של יהודי לעשות, והקב"ה ישלח את ההצלחה. ואכן, בסופו של דבר הצליח יעקב בפעולתו, ועשיו מכר לו את הבכורה, והיא חזרה למי שהיא ראויה לו".

מן המעיין "שני גויים בבטנך"

גויים נבדלים בדת, ושני לאומים שיהיו גם נבדלים במלכות.

(ספורנו)

ההבדל – במאכלים

ההבדל בין ישראל לעמים הוא במידה גדולה 'בבטנה' – במעיים. בענייני אכילה ושתייה. כמאכלות אסורות מכאן, ובשולחן יהודי מכאן.

(הרב יהודה'לייב איגר)

שני גאים

אל תקרי 'גויים' אלא 'גאים', אלו אנטונינוס ורבי, שלא פסקו מעל שולחנם לא חזרת ולא קישות ולא צנון, לא בימות החמה ולא בימות הגשמים.

(עבודה זרה יא)

צנון, חזרת, קישות

מדוע הגמרא מציינת את גדלותם ועושרם של רבי ואנטונינוס בענייני מאכל דווקא? כי בפסוק נאמר "שני גויים בבטנך", וזה רומז לשלושה דברי מאכל אלה, המסייעים לעיכול המזון. רמז לדבר: שורש תיבת יצחק הוא – 'צחק', ו'יצחק' ראשי תיבות: צנון, חזרת, קישות. רמז שיהיו מאכלים אלו מצויים תמיד על שולחנם של שני יוצאי חלציו של יצחק.

(הרבי מליובאוויטש)

רבקה לא גילתה

"וויאמר ה' לה שני גויים בבטנך, ושני לאומים ממעיין ייפרדו, ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר" (בראשית כה, כג). לה לבדה נאמר הדבר, והיא לא גילתה זאת לאיש, אפילו לא ליצחק. לכן לא ידע יצחק את מעלת יעקב על עשיו.

(שפת אמת)

עלידי שליח

"וויאמר ה' לה" – 'עלידי שליח. לְשֵׁם נֹאמַר בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ וְהוּא אָמַר לֵהּ (רש"י). מה דחק את רש"י לפירוש הזה? מדוע לא לפרש כפשוטו, שה' דיבר אליה? כי חז"ל (מגילה, יד) מנו שבוע נביאות שעמדו לישראל, ואילו דיבר ה' אל רבקה הייתה נחשבת בין הנביאות.

(חסד לאברהם)

אין נוטלים את הבחירה

מדוע לא אמר זאת הקב"ה עצמו? כדי שלא ייצא הדבר מפי ה' שעשיו יהיה רשע, כי אז תינטל ממנו הבחירה ולא תהיה לו ברירה אלא להיות רשע. כל זמן שלא יצא הדיבור מפי ה', עדיין נשאר בעל בחירה.

(אמרי שפר)

נבדלים בדת ובמלכות

זו סיבת ההתרוצצות בבטנה – שיהיו שני

לוח יומי ללימוד הרמב"ם כתקנת הרבי מליובאוויטש

יום בשבוע	ש"ק ב' כסלו	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'
ג' פרקים ליום	הל' מחסרי כפרה. פרק ג' ה'	הל' תמורה. פרק א' ג'	הל' טומאת מת. פרק א' ב'	פרק ג' ה'	פרק ו' ח'	פרק ט' י"א	פרק יב' י"ד
פרק א' ליום	הל' טומאת שכיבת פרק ט'	פרק י'	פרק י"א	פרק יב'	פרק יג'	הל' שאלה ופקדון. פרק א'	פרק ב'

מעוניינים לקבל את השיעור לנייד? שלחו הודעת ווטסאפ למספר 058-7554144 וקבלו מדי יום את השיעור שבחרתם. להאזנה לשיעור בג' פרקים חייגו: 03-3062770

הכניסו לבית את ה'נשמה'!

המגזין היוקרתי 'נשמה' - הסיפורים מעוררי ההשראה שלכם, ההגות של תורת החסידות, החוויות המרגשות מבתי חב"ד והדמיונות המתקוות שפותחות את הלב

למניינים יוצרפו גליונות 'פרשה' העלון הפופולרי והמבוקש מבית צעירי חב"ד

chabad4u.org.il • 051-5415770

מסע הבירור של עשיו

ניצוצות בעשיו. לאורך כל ההיסטוריה היהודית מתקיימת מלחמה בין יעקב לעשיו, בין עם ישראל ובין אומות העולם, וכפי שהתורה צופה את העתיד עוד בטרם נולדו: "ולאם מלאם יאמץ" - כשזה קם, זה נופל. ואולם בימות המשיח יסתיים הבירור של עשיו ויתקיים הייעוד (עובדיה בסופו): "ועלו מושעים בהר ציון, לשפט את הר עשיו, והיתה לה המלוכה".

מדוע חשוב הבירור של עשיו ולא דיי בעבודתו של יעקב? הדבר קשור למהותו המיוחדת של עשיו. התורה מספרת שיצחק אהב את עשיו ואף ביקש להעניק לו את ברכתו הגדולה. ברור שיצחק הכיר את טיבו של עשיו, וכפי שתמה כאשר יעקב בא בדמות עשיו והזכיר את שמו של הקב"ה, ולכן ביקש יצחק למשו. אלא שיצחק ראה את הניצוצות העליונים שנפלו בעשיו, ורצה לבררם.

שורשו ומקורו של עשיו נעוץ בדרגות אלוניות גבוהות ביותר. ניצוצות קדושה עליונים מאוד היו טמונים בו, ובמרוצת הדורות נגאלו רבים מהם, בדמותם של אונקלוס הגר, רבי מאיר וכו', שהיו מזרע עשיו ונתגייירו. יצחק ראה בעשיו את שורשו המקורי ואת ניצוצות הקדושה הללו. לכן אהבו ורצה לברכו, מתוך מגמה לחשוף את הטוב העצום החבוי בו. אך רבקה ידעה שהדבר אינו אפשרי במצבו הנוכחי של עשיו, וכי הבירור יהיה רק אחרי שתסתיים עבודתו של יעקב בבירורו של עשיו.

יעקב עשיו. הגאולה בכלל קשורה בגאולת ניצוצות עליונים שנפלו עמוק מאוד. התורה מספרת שראשית ייחוסו של המשיח בסיפור יהודה ותמר, שממנו נולד פרץ, שמזרעו יהיה המשיח. גם בהמשך אנו רואים שמשיח בן-דוד שורשיו ברות המואבית (שאמנם התגיירה גיור מושלם, ובכל זאת, למה המשיח צריך לבוא ממואב דווקא?). המהר"ל מפראג מסביר (גבורות ה' פרק י"ח, ועוד): "הדבר הזה מופלא מאוד למבינים... כי הוא עמוק מאוד". הוא קושר זאת בפסוק שנאמר על יעקב (בראשית כ"ה): "וידו אַחֲזֵת בְּעֵקֶב עֵשָׂו", ומסביר שהדבר דומה לפרי, "שכאשר הוא בלתי-נשלם, הוא בתוך הקליפה, עד שהפרי גדול ועומד על שלמותו, ואז, כאשר הפרי גדול, נפסדה הקליפה מכוח גידול הפרי".

גם משה רבנו גדל בבית פרעה דווקא. זה פלא עצום: וכי לא היה מן הראוי שאדון כל הנביאים, גואלם של ישראל, יגדל בבית קדוש וטהור?! מדוע היה צריך לגדול בבית פרעה דווקא, מרכזה של טומאת מצרים? המדרש (שמות פרשה א"א) מציין זאת בלי להרחיב בהסבר: "בת פרעה מגדלת מי שעתידי ליפרע מאביה", ובהמשך אומר שכך יהיה גם במשיח: "ואף מלך המשיח, שעתידי ליפרע מאדום, יושב עימם במדינה, שנאמר 'שם ירעה עגל ושם ירבץ'". כלומר, הן משה רבנו הן המלך המשיח צומחים מאותה מלכות שאותה הם אמורים להכות.

לכן היה צריך משה רבנו, גואלם של ישראל, לעבור תהליך של גידול בבית פרעה דווקא, שכן כך מתקיים בו "וידו אוחזת בעקב עשיו" - הוא תופס את מלכות מצרים ב'עקב' שלה, בנקודת שקיעתה. משם הוא צומח ומשם הוא יונק את הכוחות שבסופו של דבר יאפשרו לו ליפרע ממנה.

א.י. ניסויים
מתכנה תעשייתית

מומחים לברנטים - הפיתרון המושלם

ייעוץ טלפוני חינם | פיתרונות יצירתיים

טלפון 077-5264662 | 050-3310334 | איתן 050-7648361

חפשו אותנו בפייסבוק | www.fabric-on.co.il

בס"ד

יוסף מנחם משכנתאות

הדרך הבטוחה לנכס שלך

יוסף מנחם - בעל ניסיון של 40 שנה בבנק דיסקונט ומתוכם 20 שנות ניהול בנק.

בעל תואר במשפטים ובמדיניות ציבורית.

n.ל.ט

cell 050.352.86.88

המשכנתא שלכם עם הניסיון שלי

053.312.2424

יש לנו מטריה בשבילך!

ביטוח בריאות קולקטיב

עלות ביטוח קולקטיב - קבוצתי וממוצע
50%
פחות מביטוח בריאות פרטי

ביטוח בריאות מוזל בזכות הכח הקבוצתי של המגזר החרדי

לבדיקה מקיפה ללא עלות צרו קשר:

077.444.7777

basad.co.il | תמיכה: 051-244-4777

צריך לעשות הכל שיהיה בסדר

גפןבסד

ביטוח ולייזורים למגזר החרדי

בריאות | פנסיה | רכב | דירה | ביטוח חיים | נסיעות לחו"ל | משכנתא

הבור שכרה הסוחר לעצמו

מזימה בליבו, ואתן לו במקומה חבית אחרת. ודאי לא ירגיש בדבר. כך עשה.

חיים שמע כי הסוחר בא לעיר, ומיהר לקחת ממנו את חבית היין ולהובילה לביתו. כאשר פתח את החבית גילה לחרדתו שצרוור הכסף שטמן נעלם. הוא הבין מייד שהסוחר החליף את החבית שלו באחרת, וחזר במהירות לביתו של הסוחר. "בוודאי נעשתה כאן שגגה", אמר לסוחר, "והחביות הוחלפו".

"לא היו דברים מעולם", הגיב הסוחר בפרצוף פגוע. "לא החלפתי את החביות ובוודאי לא נטלתי את כספך". לא הועילו תחנוניו של המלמד, והסוחר גירש אותו מעל פניו.

חיים חש כי חשך עליו עולמו. מאמץ ממושך, בן שנתיים ארוכות, שבהן לא ראה את משפחתו, ירד לטמיון בשל תאוות הבצע של הסוחר חסר הבושה.

רבה של וישניצה היה הרב אריה-לייבוש ליפשיץ, מתלמידיו של 'החזוה' מלובלין, שגם שימש אדמו"ר חסידי. חיים, שהיה שבור ומדוכא מהמכה הנוראה שספג, לא הלך אל הרב לקבל ברכת שלום, כפי שנהג בכל פעם בשונו לעיר מנסיצה ממושכת.

כעבור כמה ימים ראה אותו הרב. "מדוע לא באת לומר שלום?", תהה. חיים התנצל וגולל באוזניו את כל אשר אירע. "אל תיפול ברוחך", חיזק אותו הרב. "לא אנוח ולא אשקוט עד שהצדק ייעשה וכספך יושב עד הפרוטה האחרונה".

הרב שב לביתו והורה לשמשו: "לך לכל בתי הכנסת ומסור הודעה בשמי כי אסור לשתות מהיין שהביא הסוחר. היין אסור בשתייה בחג הפסח ובכל ימות השנה".

הסוחר שמע את ההודעה שנמסרת בשם הרב ומיהר ללכת אליו, לברר את פשר הדבר. הרב הסביר לו, כי מאחר שהוא מכחיש את טענתו של חיים שהחבית שלו הוחלפה באחרת, והואיל ואין סיבה לפקפק במהימנותם של שניהם, המסקנה היא שבאחת התחנות החליפו גויים את החבית בחבית אחרת. נמצא שבאחת החביות יש יין של גויים, שאסור בשתייה, ומכיוון שלא ידוע איזו חבית הוחלפה, כל החביות אסורות.

פניו של הסוחר נפללו. הוא קלט איזה בור כרה לעצמו. בראש מורכב התוודה כי חמד לעצמו את החבית המשובחת, והוא שהחליף אותה בחבית אחרת ומצא בתוכה את כספו של חיים. הוא הלך לביתו וחזר ועימו צרוור הכסף, והרב מיהר לקרוא לחיים ולמסור לו את כספו.

(על-פי 'סיפורי אנשי שם')

להוביל בעבורו את חבית היין שקיבל ממעסיקו. הסוחר הסכים בחפץ לב, וחיים העמיס את החבית שלו על עגלתו של הסוחר, הודה לו ויצא לדרכו בעגלה מהירה.

חיים הגיע לביתו ונתקבל בשמחה ובהתרגשות על-ידי בני משפחתו. "את הכסף שחסכתי הטמנתי בחבית היין שמסרתי לסוחר פלוני, הנוסע לכאן", הודיע להם.

חיים חש כי חשך עליו עולמו. מאמץ ממושך, בן שנתיים ארוכות, שבהן לא ראה את משפחתו, ירד לטמיון בשל תאוות הבצע של הסוחר חסר הבושה

כעבור כמה ימים הגיעו הסוחר ועגלת היין לווישניצה. הסוחר חשב לעצמו שבוודאי חיים, שנשא חן בעיני מעסיקו, קיבל ממנו יין משובח ביותר. אקח לעצמי את חבית היין שלו, עלתה

השמחה ששררה בבית עם בואו של האב השובתה באחת. חיים הביט נדהם בחבית היין הפתוחה. הכסף, שעליו עמל במשך שנתיים תמימות - נעלם.

חיים היה תלמיד-חכם ויהודי מכובד, שהתגורר בעיר וישניצה (בפולנית: נובי וישניץ) שבדרום פולין. לפרנסתו עסק בעסקי היין וראה הצלחה במעשיו.

חיי זרמו בטוב ובנעימים. העסק גדל ושגשג, והעתיד נראה בטוח. ופתאום יום אחד התהפך עליו הגלגל. טעם פגום באחת מחביות היין גרם להוצאת שם רע על העסק כולו. כל ההזמנות השנתיות התבטלו זו אחר זו. העסק נכנס לסחרור, ולבסוף קרס לחלוטין. חיים התרושש בבת אחת ונעשה חסר כול.

הוא הבין כי עליו למצוא מייד מקור פרנסה חדש למשפחתו הגדולה. הוא החליט לצאת להונגריה ולנסות שם את מזלו. בהונגריה מצא עבודה כ'מלמד' לילדיו של איש עסקים יהודי, שכמותו עסק במסחר יינות.

חיים החל במלאכת ההוראה וראה בה הצלחה רבה. כאשר סיים ללמד את הילדים, סייע לבעל הבית בעסקי היינות. ניסיונו עמד לו כאן, והוא ייעל את עסק היינות ותרם בזמן קצר להכפלת הרווחים. מעסיקו היה מרוצה ומאושר מהמלמד שהתגלה גם כאיש עסקים מוצלח, והעלה את משכורתו לסכום גבוה, הרבה מעל למקובל.

חיים המשיך בשתי עבודותיו במקביל במשך שנתיים, עד שבידי התאסף סכום כסף גדול. הוא החליט כי הגיע הזמן לשוב לביתו ולמשפחתו, המחכה לבואו. הוא ניגש אל מעסיקו ובישר לו על החלטתו. המעסיק חיבב את חיים והעניק לו מתנת פרידה: חבית יין משובח ויקר. חיים טמן את צרוור הכסף בתוך החבית, כדי שלא ייגנב בטלטולי הדרך, והתכונן לשוב לעירו.

בדיוק באותם ימים הופיע במקום סוחר מווישניצה, שבא לקנות יינות ממעסיקו של חיים ולמוכרם לקראת חג הפסח המתקרב בעירו ובסביבתה. הוא סיים לקנות את היינות, טען את החביות על עגלתו ופנה לחזור לעירו.

חיים קפץ על ההזדמנות וביקש מהסוחר

תיירות יהודית - למשפחה ולקהילה - ארץ חמדת אבות מלחמות היהודים על הארץ ועל הציביון היהודי

ויאל גואל שמחי - מורה דרך מוסמך

12:00 קניון בית שמש
ארוחת צהריים עצמית

תל עזקה תילים מקראיים | תצפית על עמק האלה דוד ועלית
חירבת יאירי מרד בר כוכבא | זחילה במחילות

לטרו מלחמת השחרור הדרך לירושלים | אחרי, "לא משאירים פצוע בשטח" | קוב חיי של איק שחן
יקב מוני - (מהרדן)
שמשון והפלישתים (דליה) | עמק שורק, 300 חידתי
"אם לא חרשתם בעלתי לא מצאתם חידתי"

פארק קנדה ארוחת בוקר עצמית
קרבות יהושע בן נון - "שמעו בבעני חם ויח
נעמק איילון"
יהודה המכבי - קרבות החשמונאים - תנטיסי מלחמה

ייד: 050-3616757, ביט 0523389944, דואר: 7: yoy95tg@gmail.com

וא להביא: מים, כובע, נעלי הליכה • חובה - מצב רוח טוב והרבה ענולות

חנכה תשפ"ג
(2 תאריכים בחנוכה)

- שני 19/12 • למשפחות + הפעלות לילדים
  - רביעי 21/12 • למבוגרים ופנסיונרים
- טקטיקות, הסטוריה ותובנות היציאה בשעה 8:30 מ'בית מנחם' כפר חב"ד (אפשרי איטוף בדרך)
- המסלול זמני הטיל נתונים לשיטתיים ומותנים במספר השתתפים חרה לפני הנלקט רות

הוא לא יביא לכם שלג פסטורלי כמו בתמונות אבל כוס תה חמה ומפנקת, כן!

גל'אורן לודסטר

עם בא החורף, התקדמו לבר המים ההיברידי נועם 2, עם טכנולוגיית שבת למהדרין, שיאפשר לכם ליהנות ממים חמים וקרים לאורך השבת!

מוקד הזמנות: 077-230-47-57

רציתי לשאול

עם הרב שחר שאער, איש חינוך, מחבר הספר 'חנך ונצליח'

איך קורה שילדים גדלים באותו בית, מקבלים אותו חינוך, ופונים לכיוונים שונים ואפילו מנוגדים?

בה בעת חשוב לזכור שגם אם נעניק לילד את כל הכלים הנדרשים, ונשקיע בו את כל נשמתנו, לא תמיד יבחר בדרך שאנו רוצים (לטוב ולעיתים להפך), כי זו הבחירה שלו. זו המעלה והייחודיות של האדם שיש לו בחירה חופשית, ולכן התנאים שבהם גדל אינם מכתבים לו בהכרח את בחירתו. מסופר על אב לילד שבחר בדרך שונה מזו שלאורה חונך. האב שאל את הרב כיצד ייתכן הדבר, והלוא הוא חונך את כל ילדיו בדרך שווה, ומדוע ילד זה הלך בדרך אחרת מאחיו? ענה לו הרב: התשובה לשאלתך מצויה בגוף השאלה – העובדה שחינכת את כל ילדיך, שבוודאי היו שונים זה מזה, באותה דרך, באותה שיטה, באותם כלים, גרמה שהיה מי שהשיטה לא התאימה לו, והוא פנה לדרך אחרת.

זו שאלה מעניינת, שאנו נשאלים פעמים רבות, והיא באה משני הכיוונים:

כיוון אחד – לעיתים נדבקת סטיגמה שלילית לילד מסוים, מאחר שאחיו היה ילד 'בעייתי', ואז הנחת היסוד היא שגם הילד הזה יהיה 'בעייתי'. כיוון שני – הורים מביעים תמיהה איך ייתכן שילד אחד מאופיין בקשיים התנהגותיים, למשל, בעוד אצל אחיו הכול תקין.

ראוי לזכור שכל אדם יש לו תכונות נפש ייחודיות, כוחות מיוחדים שניתנו לו, התמודדויות משלו ורצונות משלו, גם אם גדל אצל אותם הורים, תפקידנו כהורים לזהות את הכוחות החזקים אצל הילד, ולהעניק לו את הכלים והאמצעים המתאימים לו והנדרשים לו, שסייעו לו לגדול כראוי ולהתחנך על פי דרכו.

הלכה למעשה

הרב יוסף גינזבורג רב אזורי, עומר

תחזוקת דירה שכורה

שאלה: על מי מוטלת התחזוקה השוטפת של דירה שכורה, על השוכר או על המשכיר?

לחייב את המשכיר להתקין טלפון נייד. על המשכיר להתקין מעקה למרפסת, כנהוג בימינו.

עלויות זיפות וסיוד הגג, תיקון מרזב, תיקונים וסיוד בחדר המדרגות, תיבות המכתבים, המקלט, תקינות המעלית, השקעה חדיפעמית ברכישת ציוד לגינה – חלות על המשכיר. אם הדירה הושכרה כמרוהטת, חובת תיקון הרהיטים ומוצרי החשמל הכלולים בשכירות חלה על המשכיר, אלא אם כן הקלקול נגרם בשל רשלנות של השוכר.

השוכר חייב לקבוע מזוזות על חשבונו. תיקון קלקולים ונזקים שנוצרו בעקבות השימוש מוטל על השוכר, כגון סתימה בצנרת (בשל שימוש הדייר), שמשות ושלבי תריס שנשברו, מנעולי דלתות שהתקלקלו, נורות שנשרפו, גומייה לברז שבלתה, וניקוי הפילטר של המזגן. גם מילוי גז במזגן מוטל על השוכר, ובפרט במזגן ותיק, אלא אם כן היה חסר בו גז מראש.

מקורות: שו"ע ח"מ סי' שיד, ונו"כ. וראה פתחי חושן הל' שכירות פרקים ה'ו, וקיצור דיני שכירות בתים, כפר חב"ד תשע"ו, ושי"ב.

תשובה: המשכיר חייב להעמיד לשוכר דירה הראויה לשימוש סביר, עם האבזרים המקובלים בימינו. אם חסרים אבזרים, או שמקצתם אינם ראויים לשימוש סביר, על המשכיר לתקן זאת לפני כניסת השוכר לדירה.

לפי פסיקת רוב בתי הדין בארץ, הפריטים המחויבים הם: דלתות, חלונות, תריסים, מנעול, ארונות מטבח, שיש במטבח, צנרת מים, דוד חימום לרחצה, חיבור לגז, בתי נורה, מערכת חשמל ואבזריה סטנדרטיים ותקניים. באזורים קרים מאוד, שבהם יש בכל בית מערכת הסקה (כגון ירושלים), חייב המשכיר להתקין זאת על חשבונו, אך הוצאות התפעול חלות על השוכר (אלא אם כן הנוהג שונה, או שסיכמו ביניהם אחרת). עדיין אין נוהג קבוע בארץ שמתקינים מזגנים לכל הדירות. מכיוון שרוב האנשים בימינו מחזיקים טלפון נייד, אין

תקציר: קובי יוצא מ'מכונת המעצר' שלו לחפשי ומציל ברגע האחרון את סבא מספנת הסגרה לפולין. "יש מסמך המעיד לטובתנו!", הוא טוען.

מר ישראלי מסתבך

אינו 'מר ישראלי' כלל, כפיאם נזכר מתחזה ששדר ממשפחתם חנכיה עתיקה. עכשו מתברר שמשפחת ישראלי הענפה אינה מזכירה אותו כלל ברשימת צאצאיה! משמע, הצדק עם הילדים...

לבו נחמץ שוב על העזרה שהושיט בשגנה לאותו 'חוקר'. הייתי נותן הרבה, חשב, בשביל לעזור לאותם ילדים ולתקן את המעוות.

באותו רגע צלצל הטלפון. "הגעתי למר גור חוקר היחסין?", השוטר דבר בשקט; לא רצה שמר ישראלי ישמע. "מדבר יורם ממשטרת ישראל..."

***

שלוש דקות לאחר מכן כבר היה מר גור מחויץ לביתו, בדרך לזירת ההתרששות. בכיס חליפתו, בתוך ניילונית, שכן כבוד גליון היחסין של משפחתו של רבי יחיאל מפריז; שרשרת

אנושית מפלאה, שתחלתה ברבי יחיאל בעל ה'תוספות', לפני שמונה מאות שנה, וקצה השני בסבא יחיאל העכשווי, בירושלים. הוא כמעט רקד משמחה על ההשגחה הפרטית, שהעניקה לו הזדמנות פז לתקן את אשר קלקל.

ובינתיים, במרכז ההתקהלות על הכביש, החל מר ישראלי לאבד את סבלנותו. חיונה הנצחון שנמתח על שפתיו של קובי הרתיח את דמו. הוא לא ידע מי בדיוק עומד לבוא, אבל לבו התמלא חשש. "גו, אדוני!", פנה לשוטר ברגזה. "אתה מוכן להזיז את המכונת שלך; אני ממחר!"

אבל השוטר לא התרגש. "אנחנו ממתנים כאן יחד לבואה של אישיות חשובה", פסק, "יתכן שאצלה נמצאת הוכחה כלשהי. סבלנות!"

הפלפון של מר ישראלי צלצל, וברגע שענה שמעו כל מי שעמדו מסביב מטר נורא של חרפות וגדופים... זה התחיל בעברית ועבר מיד לפולנית. מר ישראלי נראה אמלל ומבהל, וסבא משה הצדה את השוטר ולחש באזניו בהתרגשות. "אני מבין פולנית - אלו בני הדוידים שלו. הוא אחר לבוא למקום המפגש שקבעו, והם בטוחים שהוא בורח להם עם החנכיה..."

חוקר היחסין המפרסם מירושלים, ר' שמואל גור, ישב במשרדו עם עט ונייר ורזה נחת מעבודתו. ברגע זה סים לשרטט את עץ היחסין של משפחת ישראלי. זו הייתה הזמנת עבודה דחופה, מפני שלאחד הסבים שם מלאו שמונים שנה, לארבע ימים ושנים טובות, ואילן היחסין אמור להיות המזכרת שתחלק בארוע. אלה היו שבעה ענפים יפים - שבע משפחות - שיצאו מאבי המשפחה זכרוננו לברכה, שבא ארצה עוד בימי שלט הטורקים. הוא הביט בהנאה בשרטוט, שהזכיר לו את מנורת המקדש בעלת שבעת הקנים. אלו הן היו שמונה משפחות, חיה בלבן, הייתה יוצאת חנכיה יפה...

והנה... אוילי בגלל תמונת החנכיה שצפה במחשבתו, התעורר לפתע תא רדום כלשהו במוחו

החקרני. "רגע, האם אני בטוח שהם באמת רק שבע?", שאל את עצמו. משום מה הייתה לו תחושה שמישהו חסר פתרשים. הוא שב ונעץ מבט מטרד בנייר שלפניו. "ישראלי... ישראלי..." זמזם לעצמו בקול, כשהוא מאמץ את זכרונו, ואז נזכר.

"זהו!", קפץ על מקומו. "זכרתי שאני מכיר עוד איזה 'ישראלי', שלא הופיע ברשימת המשפחות - החוקר מר ישראלי! זה זכה אצלי והזמין חקירה על משפחת רבי יחיאל מפריז!"

מוחו החריף עבד את הנתונים במהירות. הוא זכר שאחרי בקורו של אותו חוקר באו הילדים המתוקים ההם, וטענו בלהט שמר ישראלי אינו חוקר, ואולי

דבר התורה שלי

הפספוס של עשו

מי רוצה להיות חבר של עשו? אף אחד...

עוד לפני שנולד היה עשו ילד רע. חכמינו מספרים שבכל פעם שאמו, רבקה, עברה ליד בית של עבודה זרה - עשו רצה לצאת, כי הוא נמשך לעבודה זרה.

נשאלת השאלה, איך יתכן שבנו של יצחק אבינו יולד רשע? הלא לכל אדם נתנה ב'חירה חפשית', וביבולתו להחליט אם להיות טוב או רע?! כל שכן כשמדבר בבנו של יצחק הצדיק.

אלא שעשו מטבעו לא היה רע. הוא נולד עם כוחות מיוחדים, שאותם היה יכול להפנות לדרך מיוחדת בעבודת השם. יש ילדים שהם טובים מטבעם. לא צריך לחנך אותם להתנהג יפה - הם עושים זאת מעצמם. לא צריך להעניש אותם, כי הם לא רוצים לעשות מעשים שאינם טובים.

לעצמם, יש ילדים שמרגישים רצון להשתובב, לעשות מעשי קנדה, ולפעמים אפילו לעשות מעשים לא טובים. אבל הם מתגברים על יצר הרע, מנצחים אותו, ובכך הם גורמים נחת רוח לבואה.

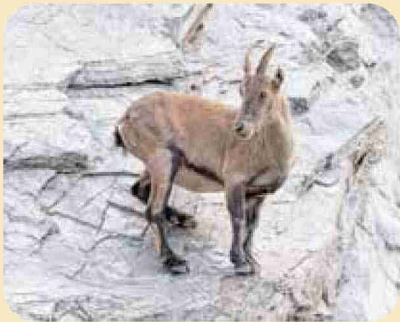
עשו נועד להיות ילד פז, ולגדל אדם שמתמודד עם יצר הרע ומנצח אותו. יצרו הרע הרגש אצלו עוד קדם שנולד, ולכן רצה לצאת כשאמו עברה ליד בית עבודה זרה. אבל הוא היה צריך להתגבר על יצר הרע, ואז היה מגיע למדרגה גבוהה. למרבה הצער, עשו בחר להתפתות אחרי היצר במקום לנצח אותו. ואנחנו צריכים ללמד מיעקב להיות 'איש תם, ישב אהלים', וגם מעשו עלינו ללמד, שלא לעשות כמותו, אלא להתגבר על היצר ולנצח אותו.

(על פי לקוטי שיחות, כרך טו, עמ' 169)

מה רבו מעשיך ה'

ללכת על הקיר

המראה היה מפתיד: שתי עזים עומדות באמצע קיר תלול, וסביבן להקה של פלכי בר רעבים. עוד רגע והעזים יטרפו...

אבל העזים היו רגועות לגמרי, לא נבהלו ולא ברחו. הן ידעו שהפלכים לא יוכלו להגיע אליהן. ובאמת, הפלכים נסו לטפס מלמטה – והחליקו. נסו מלמעלה, ונתרעו, פי ידעו שיפלו. רק העזים עמדו בכוחן באמצע הקיר התלול.

זו תכונה מיחדת שהבורא העניק לעזים – הן יכולות לטפס על קירות תלולים. לפנסות שלהן קצוות מחודדים, והללו נתפסים בפליטות קטנות בקיר או בסלע, וכך העזים הולכות על קירות.

העז היא בהמה ממשפחת היעלים שחיה בטבע, ובני האדם ביתו אותה. העז נותנת חלב, והוא נחשב בריא יותר מחלב פרה.

חוקרים מגויי זילנד הצליחו לצר תרופה למחלה קשה בעזרת רכיבים שיש בחלב עזים. תרופה זו עשויה להיות מצילת חיים לבני אדם רבים. יש הסבורים כי חלב עזים מרפא פצעי אפטה שצצים בחלל הפה.

העז חכמה וסקרנית. היא אוהבת לחקור כל דבר שהיא נתקלת בו. העזים גם יודעות לטפס על עצים, ואפילו לקפץ לגבה של מטר וחצי.

יש עזים שכאשר הן חוות התרגשות פתאומית, הן מתמוטטות על צדן, ונראה כאילו התעלפן. הכנאי שלהן הוא 'עז מתעלפת'. אבל אחרי זמן מה הן קמות, כאילו כלום לא קרה.

יש עזים, הנקראות קשמיר, אנגורה ופשמינה, המגדלות צמר איכותי מאוד, ומכינים ממנו אריגים עדינים ביותר.

אמת ויצו

...וישר ונאמן

מאת: דניאל גורדון
איור: מרדכי אייזנשטט

ספרו המפלא של אבי משפחת רוטשילד המפורסמת

פרולוג: מי שעתיד גבוא העת לשלט בממלכה, יוצא עם מורו המבוק לסיור בשכונה היהודית העלובה, כדי להכיר מקרוב את תושביה. להפתעתו, הוא פוגש שם ילד פקח ושטן שאינו מפחד לומר את האמת.

שערי הגטו היהודי, פרנקפורט

הויסה! הגענו...

למה הבאת אותי למקום כזה?

אוהו, שאלה מצ'נת, מי שעתיד לשלט בממלכה, חייב להכיר את כל אזרחיה. הלא כן?!

האמת היא, ששומעתי על היהודים דברים לא נעימים. האם זה נכון שהם עקשנים גדולים ולא מוכנים בשום אופן לקבל את האמונה שלנו?!

בוא עמי! ליהודים חלק חשוב בכלכלת הפדינה. ראוי שתפגש אותם בעצמך ולא רק באגדות ובספורים...

אהההם... ובכן... בוא תראה בעצמך. הרי טוב מראה עינים מפושפע אונס...

בתוצאה כזו, לעתים קרובות מתעללים בנו ומתנבלים לנו על לא עול בגבעה.

אבל זה בפונן כבר מפשו לא מצ'חיק!

כן, כן. זה נכון... אבל מספרים עלינו גם הרבה שקרים ונדידות כבר אלפי שנים... ספורי סבתא וגם סבא...

כשלוכשים בגדים צריך להקדים תמיד את צד ימין – ללבוש קדם את השרוול הימני ואחר-כך את השמאלי. תחלה המכנס הימני ואחר-כך השמאלי. גם נוצלים תחלה את נעל ימין, אבל בקשירת השרוכים מקדימים את נעל שמאל.

הלכה בשבוע

מסע החיפושים הסתיים בחווה

צפריר ובית הכנסת בנוף גלעד. "איך חזרתי בתשובה? אין לי תשובה"

כשהוא יוצא מבית הכנסת המקורי בחוות 'נוף גלעד', הוא נראה כדמות מימי התנ"ך. זה עתה סיים את תפילתו בבית הכנסת, וכעת הוא יוצא לעבודתו ביישובי השומרון, בתחום ההדברה הביולוגית. הכירו את ר' צפריר בר (50), תושב היישוב הקהילתי הדתי חַמְדָּת, בצפון בקעת הירדן, על ציר אלון.

צפריר אוהב לבקר בבית הכנסת בחווה הסמוכה יחסית למקום מגוריו, והקרובה על שם גלעד זר הי"ד, שנרצח בפגיעו ירי שביצעו מתבלים. צפריר נוהג לשהות בבית הכנסת ביום הכיפורים ובמועדים מיוחדים. "בעיניי זה בית הכנסת היפה ביותר בארץ", הוא אומר. "הוא נבנה מאבני המקום, על-ידי יהודים אוהבי הארץ. את כניית בית הכנסת יזם אורי כהן, קרוב משפחה של גלעד, שגם הקים את החווה החקלאית".

לפרנסתו צפריר עוסק בהדברה ביולוגית: "במקום לרסס את המזיקים ברעלים שמזיקים גם לצמח וגם למי שאוכל את היבול, אנחנו מציעים פתרונות שהקב"ה ברא - חרקים שמשמידים את המזיקים. למעשה, אנחנו מחזירים את האיזון הטבעי למקום שבו הוא הופר. בעבר השתמשו בשיטה הזו, בדרכים מוגבלות יותר. כיום החברה שלנו היא מהמובילות בעולם בתחום הזה".

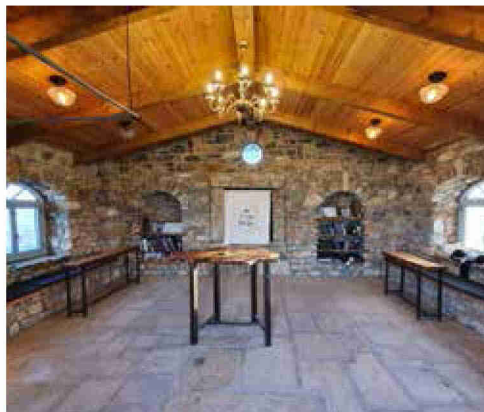
**"ידידים ערבים אמרו לי
במפורש שגם בכתבים
שלהם כתוב שהארץ שייכת
לנו - הבעיה היא שאנחנו
איננו מתנהגים באופן
שמשדר בעלות"**

הנשמה מתעוררת בהודו

דרך ארוכה עשה צפריר מהקיבוץ הדתי עין הנצי"ב שבו גדל ועד המקום שבו הוא נמצא כיום. בגיל ההתבגרות נטש את המסורת והחל לחפש את עצמו. התגלגל בעולם, ולבסוף הגיע להודו. "אחרי חמש-עשרה שנה שלא הייתי מחובר למורשת, חזרתי אליה, ממקום אחר לגמרי", הוא משתף. "יש לי חבר שכששואלים אותו 'איך חזרת בתשובה?' הוא עונה - 'אין לי תשובה'. וזה בעצם הסיפור שלי. לא היה משהו מסוים. במהלך החיפוש התנפצו אצלי כל מיני מחשבות שחשבתי על היהדות, ואז גיליתי אותה מחדש".

סוד האחיזה בשטח

צפריר מדגיש את תרומתם האדירה של רועי הצאן לאחיזה בארץ ולביטחון: "מה שטנקים והאמרים אינם מצליחים לעשות - רועי הצאן הללו עושים, עם ספר תהילים קטן. מי שאינו מרגיש שהאדמה שלו ולא חי בה - היא לא באמת שלו. כמה ידידים ערבים אמרו לי במפורש שגם בכתבים שלהם כתוב שהארץ שייכת לנו - הבעיה היא שאנחנו איננו מתנהגים באופן שמשדר בעלות. כשנתנהג כך, הם יכבדו אותנו".

בנה מאבני המקום, על-ידי יהודים אוהבי הארץ

ערב הקמת הממשלה החדשה צפריר מבקש להעביר מסר: "אם רוצים לחזק את הביטחון, צריך לחזק את החוות החקלאיות, כי הן אוזנות בשטח. הסירו את החסמים, ובפרט אלה התקועים במנהל האזרחי, הסירו את המגבלות, תקצבו את החוות והתייחסו אליהן כאל מרכיב ביטחוני חיוני ביותר".

הוא חזר לארץ, ובשיעור תורה שמע בקיבוץ לא-דתי בעמק חפר, החלה ההתעוררות ללבוש פסים מעשיים. עכשיו הוא פוסע שוב כמשעולי היהדות, לומד תורה, מתחבר לחסידות ברסלב, מתבודד שעות רבות. "כיום אני משלב לימוד חסידות של ברסלב ושל בעל התניא, וכמובן גמרא".

התגשמות חזון הנביאים

לפני כשלוש שנים עבר להתגורר ביישוב חמדת, ובנה כמו ידיו את ביתו. "כאן רואים את התגשמות חזון הנביאים, את עם ישראל שב לארצו", הוא מתפייט. "יש לנו כאן הרבה חוות

לקבלת מארז גליונות **שיחת השבוע** ישירות אליכם - הצטרפות באתר chabad4u.org.il או בטל' 051-5415770

**מרגישים חג
באושר עד**

